

אלפרד דָּבְלִין

ברלין, אלכסנדרפלאץ

שני קטעים מתוך הרומן

כאן בהתחלה עוזב פרנץ ביברקופף את בית־הסוהר טגל, שחיי ההבל הקודמים שלו הובילוהו אליו. הוא מתקשה למצוא שוב את מקומו בברלין, אבל לבסוף הוא מצליח בכל זאת, והוא שמח על כך, ומעכשיו הוא נשבע להיות אדם הגון.

בקו 41 העירה

הוא עמד לפני שער בית הסוהר טגל והיה חופשי. אתמול עוד ניכש בחלקת תפוחי האדמה עם האחרים, בכגדי אסיר, עכשיו יצא במעיל קיץ צהוב, הם שם מנכשים, הוא חופשי. הוא הניח לחשמלית אחרי חשמלית לעבור על פניו, נלחץ בגבו אל החומה האדומה ולא זו. שומר השער עבר לידו פעמים אחדות, הראה לו את הרכבת שלו, הוא לא זו. הרגע הנורא הגיע [נורא, פרנץ, למה נורא?], ארבע השנים חלפו. שערי הברזל השחורים, שכבר שנה הוא מסתכל בהם בבחילה גוברת [בחילה, למה בחילה], נסגרו מאחוריו. שוב הוציאו אותו החוצה. בפנים ישבו האחרים, ניסרו, מרחו לכה, מיינו, הדביקו, היו להם עוד שנתיים, עוד חמש. הוא עמד בתחנה.

העונש מתחיל.

הוא התנער, בלע את רוקו. הוא דרך לעצמו על הרגל. אחר כך לקח תנופה והתיישב בחשמלית. ממש בין האנשים. זזים. בהתחלה זה כמו אצל רופא שיניים, כשהוא תופס את השורש בצבת ומושך, הכאב גובר, הראש עומד להתפוצץ. הוא סובב את ראשו לאחור אל החומה האדומה, אבל החשמלית דהרה איתו הלאה על הפסים ורק ראשו עוד פנה לעבר בית הסוהר. הקרון עשה פנייה, עצים, בתים הפרידו עכשיו ביניהם. רחובות הומים צצו לקראתם, זְשֻטראסה, אנשים עלו וירדו. משהו זעק בתוכו באימה: זהירות, זהירות, זה מתחיל. קצה

אפו קפא, המולה הכתה בלחיו. "חדשות הצהריים", "ברלינר צייטונג", "נויסטה אילוסטרירטה", "פונקשטונדה נוי", "עוד משהו משלם?" השוטרים לובשים עכשיו מדים כחולים. הוא ירד מן הקרון בלי שישגיחו בו, הנה הוא בין אנשים. אז מה קרה? כלום. ראש זקוף, חזיר מורעב שכמותך, קח את עצמך בידיים, או שתחטוף את האגרוף שלי בפרצוף. מהומה, איזו מהומה. איך שהכול מתנועע. המוח שלי ממש לא משומן, הוא כבר התייבש לגמרי. מה זה כל זה. חנויות נעליים, חנויות כובעים, נורות, מסבאות. אנשים צריכים נעליים, לא, אם הם מתרוצצים כל כך הרבה, גם לנו היתה סנדלריה, אם לא איכפת לך. מאה חלונות ראוה מצוחצחים, אז מה, שיבריקו להם, הם לא יפחידו אותך, הרי אתה יכול לנפץ אותם לרסיסים, מה קורה לך, הם פשוט מצוחצחים. ברוֹנְטאַלְרְפּלאַץ הרימו את המדרכה, הוא צעד עם כל האחרים על לוחות עץ. מתערבים בין האחרים, והכול מסתדר, בחור, ככה לא תרגיש כלום. בחלונות הראווה עומדות בוכות בחליפות, במעילים, בחצאיות, בגרביים, בנעליים. בחוץ הכול מתנועע, אבל - בפנים - אין שום דבר! זה - לא - חי! יש פרצופים צוהלים, הם צוחקים, הם מחכים על אי התנועה מול אשינגר בזוגות או בשלשות, מעשנים סיגריות, מדפדפים בעיתונים. עומדים להם ככה כמו פנסי רחוב - ומדי רגע מתאבנים יותר ויותר. ממש מתאימים לבתים, הכול לבן, הכול עץ.

פחד תקף אותו כשהלך במורד רוֹנְטאַלְרְשְטראסֶה ובמסבאה קטנה ישבו גבר ואשה ממש ליד החלון: הם מזגו לעצמם בירה מקנקנים ישר לגרון, כן, אז מה, אז הם שתו, היו להם מזלגות והם שיפדו חתיכות בשר לפה, ואחר כך הם שלפו את המזלגות מהפה ולא שתתו דם. אוי, עווית כיווצה את בטנו, אני לא מסוגל להיפטר מזה, לאן ללכת? והתשובה היתה: העונש.

לחזור הוא לא יכול, החשמלית הביאה אותו רחוק מדי, שחררו אותו מבית הסוהר ועכשיו הוא צריך להיכנס לכאן, עוד יותר עמוק לכאן.

את זה אני יודע, נאנח בלבן, שאני מוכרח להיכנס לכאן וששחררו אותי מבית הסוהר. הרי היו מוכרחים לשחרר אותי, ריציתי את העונש, יש סדר, הפקיד ממלא את חובתו. ואני גם נכנס, אבל אני לא רוצה, אלוהים, אני לא יכול.

הוא השתרך לאורך רוֹנְטאַלְרְשְטראסֶה ועבר על פני כליבו טיץ, אחר כך פנה ימינה לזופִינְשְטראסֶה הצר יותר. הוא חשב, הרחוב הזה יותר חשוך, איפה שיותר חשוך יהיה יותר טוב. את האסירים שמים בצינוק, במאסר יחיד ובתאים משותפים. בצינוק מופרד האסיר ביום ובלילה משאר האסירים. במאסר יחיד שמים את האסיר בתא נפרד, אבל בשעת הטיול, הלימודים או התפילה הוא מצורף אל האחרים. הקרונות המשיכו לדהור ולצלצל, חזיתות הבתים חלפו על

פניו בזו אחר זו בלי הפסקה. ועל הבתים היו גגות, הגגות התנדנדו על הבתים, עיניו תעו למעלה: שהגגות רק לא יחליקו למטה, אבל הבתים עמדו ישר. אנה אלך, אומלל כמוני, הוא נגרר לאורך קירות הבתים. אין לזה סוף. איזה מטומטם אני, בטח אפשר להשתחל כאן איכשהו, חמש דקות, עשר דקות, אחר כך שותים איזה קוניאק ומתיישבים. עם הישמע הצלצול המוסכם יש להתחיל מיד בעבודה. מותר להפסיק רק בשעות המיועדות לאכילה, לטיול וללימודים. במשך הטיול על האסירים לצעוד בזרועות מתוחות, ולהניע אותן לפנים ולאחור.

היה שם בית, הוא התיק את מבטו מהמדרכה, הדרך דלת כניסה ומתוך חזהו התנהם אה אה עצוב. הוא שילב את זרועותיו, זהו ילד, כאן לא תקפא. דלת הרחוב נפתחה, מישהו דישרש ועבר לידו, נעמד מאחוריו. עכשיו הוא נאנק, עושה לו טוב להיאנק. בימי הצינוק הראשונים הוא תמיד נאנק ככה, שמח לשמוע את קולו, זה היה משהו, לא הכול היה אבוד. רבים עשו את זה בתאיהם, אחדים בהתחלה, אחרים יותר מאוחר, כשתקפה אותם בדידות. אז התחילו בזה, זה היה לפחות משהו אנושי, זה ניחם אותם. כך עמד האיש בכניסה לבית, לא שמע יותר את הרעש הנורא מן הרחוב, הבתים המטורפים נעלמו. בפה קמוץ הוא גנח ועודד את עצמו, ידיו קפוצות בכיסי מעילו. כתפיו במעיל הקיץ הצהוב שפופות בהתגוננות.

איש זר נעמד ליד האסיר המשוחרר, התבונן בו. הוא אמר: "קרה לך משהו, אתה לא מרגיש טוב, יש לך כאבים?" עד שההוא הבחין בו ומיד הפסיק לגנוח. "אתה מרגיש לא טוב, אתה גר פה בבית הזה?" זה היה יהודי עם זקן גדול ואדום, איש קטן במעיל, כובע קטיפה שחור לראשו ומקל בידו. "לא, אני לא גר פה." הוא חייב לצאת החוצה, היה לו טוב בכניסה הזאת. ושוב מתחיל הרחוב, חזיתות הבתים, חלונות הראווה, הדמויות הנחפזות במכנסיים או בגרביים בהירים, כולם כל כך ממהרים, כל כך טיפ־טופ, כל רגע מישהו אחר. הוא נמלך בלבו ונכנס שוב לאחת הכניסות, אלא ששם פתחו את השערים לרווחה כדי לאפשר לעגלה לעבור. מהר לבית השכן, לפרוודור צר ליד חדר המדרגות. שום עגלה לא תיכנס לכאן. הוא נאחז במעקה המדרגות. ובשעה שנאחז בו, הוא ידע שהוא רוצה לחמוק מהעונש [הו פרנץ, מה אתה מנסה לעשות, הרי לא תצליח], בטח שהוא יצליח, הוא כבר יודע איפה יש מוצא. וחרש התחיל שוב במוסיקה שלו, הגניחות והנהמות, ואל הרחוב אני לא יוצא יותר. היהודי האדום נכנס שוב לבית, בהתחלה הוא לא גילה אותו בחדר המדרגות. אז שמע אותו מזמזם. "תגידי לי, מה אתה עושה פה? אתה מרגיש לא טוב?" הוא התנתק מהמעקה, יצא לחצר. כשאחז בכנף הדלת ראה שזה היהודי מהבית הקודם. "לך כבר מכאן! מה אתה

רוצה מהחיים?" "נו, נו, שום דבר. אתה נאנק ונאנח כל כך, מותר לשאול מה קרה לך. ומחרך הדלת שוב הבתים המעצבנים, האנשים המתרוצצים, הגגות המחליקים. האסיר המשוחרר פתח את שער החצר, היהודי מאחוריו: "נו, נו, מה כבר יכול לקרות, זה לא כל כך נורא. נעמוד גם בזה. ברלין גדולה. איפה שחיים אלפים, יחיה עוד אחד."

היתה שם חצר חשוכה בין קירות גבוהים. הוא עמד ליד פחי הזבל. ופתאום הוא התחיל לשיר בקולי קולות, שר לקירות. את הכובע הסיר מראשו כמו נגן של תיבת נגינה. הצליל חזר אליו מן הקירות. זה היה טוב. קולו מילא את אוזניו. הוא שר בקול רם כל כך, כמו שאף פעם לא הותר לו לשיר בבית הסוהר. ומה שר, מה הידהר מן הקירות? "עולה קריאה כפרץ רעם". מלחמתי ונמרץ. ואחרי כן: "וי-וה-לה-רה-לה-רה" מאמצע שיר אחר. אף אחד לא שם לב אליו. היהודי קיבל את פניו בשער: "שרת יפה. באמת שרת יפה. יכולת לגרוף זהב עם קול כזה כמו שלך." היהודי הלך בעקבותיו לרחוב, תפס בזרועו, משך אותו הלאה כדיבורים אינספור, עד שפנו לגורמנשטראסה, היהודי והבחור המגודל, רחב הגרם, במעיל קיץ, שחשק את שפתיו כאילו ביקש לירוק את מררתו.

חדשות מקומיות

זה היה בברלין בשבוע השני של אפריל, כשמזג האוויר כבר נעשה לפעמים אביבי, וכפי שהעיתונות ציינה פה אחד, מזג אוויר נפלא זה של חג הפסחא פיתה רבים לצאת לחיק הטבע. בברלין ירה אז סטודנט רוסי בשם אלכס פרנקל בארוסתו האמנית בת ה-22 ורה קמינסקאיה, בפנסיון שלהם. אומנת בת אותו גיל, טטיאנה זנפטלפון, שהצטרפה לתוכניתם להתאבד בצוותא, נבהלה ברגע האחרון מהחלטתה וברחה מן המקום, בראותה את חברתה שוכבת על הרצפה ללא רוח חיים. היא פגשה בסויר משטרתי, סיפרה לשוטרים על החוויות המחרירות של החודשים האחרונים והובילה אותם למקום שוורה ואלכס שכבו בו פצועים פצעי מוות. המשטרה הפלילית הוזעקה, המחלקה למקרי רצח שלחה שוטרים למקום האסון. אלכס וורה רצו להתחתן, אך התנאים הכלכליים לא איפשרו את הנישואים.

בנוסף לכך, טרם הושלמו הבירורים בסוגיית האחריות לאסון החשמלית בהרשטראסה. עדויות האנשים המעורבים ונהג החשמלית רדליש עדיין נבדקות. חוות הדעת של המומחים הטכניים עדיין לא נמסרו. רק לאחר שיתקבלו ניתן יהיה לגשת לבחון אם מדובר באשמת הנהג שלא בלם בזמן או שמא צירוף אומלל של מקרים הוא שגרם לאסון.

בבורסה לניירות ערך התנהל מסחר שקט. השערים נקבעו ברמה יציבה יותר בציפייה לפרסום הרייכסבנק האמור להצביע כל רגע על תמונת מצב משופרת כתוצאה מצמצום שטרות הכסף במחזור ל-400 מיליון מארק וצמצום יתרת השטרות המסחריים ל-350 מיליון. ב-18 באפריל לקראת השעה 11:00 פורסמו ברדיו השערים הבאים: אי גה פארב 267-260.5, זימנס והאלסקה 299-297.5; דסאונר גז 203-202, צ'לשטוף-ואלדהוף 295. למניות הנפט הגרמניות היה ביקוש מה בשער של 134.5.

ונחזור לאסון החשמלית בקרשטראסה: משתפר מצבם של כל הפצועים קשה בתאונה.

עוד ב-11 באפריל שוחרר העורך בראון בכוח מכלא מואביט על ידי קבוצת אנשים מזוינים. זו היתה סצינה מסרטי המערב הפרוע, החל מרדף, הנשיא המכהן של בית המשפט הפלילי העביר מיד הודעה על כך לממונים עליו במשרד המשפטים. בינתיים נמשכת גביית העדויות מעדי הראייה ומן הפקידים המעורבים בדבר.

עניין מועט מזה מגלה הציבור בימים אלה בפנייתו של בית-חרושת אמריקאי לייצור מכוניות, מן החשובים בארצות-הברית, לקבל הצעות מחברות גרמניות מבוססות לייצוג בלעדי מונופוליסטי של מכוניות בנות שישה עד שמונה צילינדרים בצפון גרמניה.

ולבסוף, לידעת הציבור, ואני פונה במיוחד לדיירי אזור החיגו שטיינפלאץ: בתיאטרון רנסאנס בהארדנברגשטראסה הועלתה בערב חגיגי הצגת ה-100 של המחזה המקסים "נסיד-לב", המשלב הומור קליל עם משמעות עמוקה יותר. המודעות קוראות לתושבי ברלין לסייע להצגת היובל להעפיל לשיאים קופתיים גבוהים עוד יותר. אלא שכאן יש להביא בחשבון שיקולים נוספים: ניתן אמנם להזמין את תושבי ברלין באופן קולקטיבי, אך ייתכן שנסיבות שונות ימנעו אותם מלהישמע לקריאה. קודם כל, ייתכן שחלקם נסעו וכלל אינם יודעים על קיומה של ההצגה. ייתכן שהם אפילו נמצאים בברלין, ובכל זאת אין להם הזדמנות לראות את כרזות התיאטרון על עמודי המודעות, כיוון שהם, למשל, חולים ושוכבים במיטה. בעיר בת ארבעה מיליון תושבים זה יכול להיות ציבור ניכר. עם זאת, ניתן להודיע להם באמצעות הפרסומת ברדיו בשעה שש בערב שההצגה "נסיד-לב", אותה קומדיה פריזאית מקסימה, המשלבת הומור קליל עם משמעות עמוקה יותר, מועלית כבר בפעם ה-100 בתיאטרון רנסאנס. אבל הידיעה יכולה לכל היותר לגרום להם מפח-נפש על כך שאינם יכולים לנסוע להארדנברגשטראסה, שכן, אם הם באמת רתוקים למיטותיהם, הם אינם יכולים

בשום אופן לנסוע לשם. בתיאטרון רנסאנס, כך נמסר לנו ממקורות מוסמכים, אין שום אמצעים לקלוט מיטות חולים, שניתן היה להעביר לכאן באופן זמני באמצעות אמבולנסים.

ואין להתעלם גם משיקול נוסף: ייתכן שיש בברלין אנשים, ובלי ספק אכן ישנם כאלה, הקוראים את המודעה של תיאטרון רנסאנס, אך מפקפקים באמיתותה, לא באמיתות קיומה של המודעה, אלא באמיתות ואפילו בחשיבות תוכנה, כפי שהוא נמסר באמצעות הדפוס. הם יכולים לקרוא בתחושת אי-נוחות, הסתייגות וסלידה, אולי אפילו בכעס, שהקומדיה "נסיד-לב" היא קומדיה מקסימה, את מי היא מקסימה, את מה היא מקסימה, במה היא מקסימה, מה פתאום רוצים להקסים אותי, לא ביקשתי שיקסימו אותי. ייתכן שהם יחשקו שפתיים למחשבה שהקומדיה הזו משלבת הומור קליל עם משמעות עמוקה יותר. הם לא רוצים הומור קליל, ראיית החיים שלהם רצינית, רוחם עגומה, אם גם נאצלת, לאחרונה היו כמה מקרי אבל במשפחה. הם גם לא נותנים שיערימו עליהם בעזרת המידע שמשמעות עמוקה יותר משולבת באותו הומור קליל - למרבה הצער. שכן לפי דעתם לא ניתן כלל לבטל או לנטרל את השפעתו המזיקה של ההומור הקליל. משמעות עמוקה יותר חייבת לעמוד בפני עצמה. הומור קליל יש לחסל, כפי שקרתגו חוסלה בידי הרומאים, או כפי שקרה בצורות אחרות לערים אחרות, שכבר לא יכולים להיזכר בהן. יש אנשים שכלל אינם מאמינים במשמעות העמוקה יותר החבויה בהצגה "נסיד-לב", שאותה משבחים עמודי המודעות. משמעות עמוקה יותר: מדוע משמעות עמוקה יותר ולא עמוקה? האם עמוקה יותר עמוקה יותר מעמוקה? כך הם טוענים.

ברור כשמש: בעיר גדולה כמו ברלין אנשים רבים מטילים ספק, דופי וביקורת בדברים רבים, ובכלל זה גם בניסוחה של המודעה שהזמין מנהל התיאטרון בכסף מלא. אין להם שום עניין בתיאטרון. ואפילו אם הם לא מזלזלים בו, ואפילו אם הם אוהבים תיאטרון, בעיקר את תיאטרון הרנסאנס בהארדנברגשטראסה, ואפילו אם הם מודים שבהצגה הזאת יש שילוב של הומור קליל עם משמעות עמוקה יותר, הם לא רוצים לקחת חלק בזה, כי הערב יש להם פשוט תוכניות אחרות. בכך עלול מספר האנשים שיזרמו לעבר הארדנברגשטראסה, ואולי אף יאלצו את המפיקים להעלות הצגות מקבילות של "נסיד-לב" באולמות אחרים בסביבה, להצטמצם במידה ניכרת.

ואחרי מסע לימודי זה באירועים ציבוריים ופרטיים בברלין ביוני 1928, אנו שבים אל פרנץ ביברקופף, אל ריינהולד ואל מגיפת הבנות שלו. יש לשער שגם להודעות אלה יש רק חוג קטן של מעוניינים. אין ככוונתנו לדרון בגורמים

לכך. אבל זה לא ימנע אותי, מצדדי, מללכת בעקבות האיש הקטן שלי בברלין, המרכזית והמזרחית, הרי כל אחד עושה את מה שנראה לו נחוץ.

• • •

אבל ביער הלכו להם לבדם מיצה וריינהולד, ציפורים קטנות צייצו ופטפטו חרש. צמרות העצים מעל התחילו לשיר.

עץ אחד שר לו, אחר כך שר עץ אחר, אחר כך שרו שניהם, אחר כך הפסיקו לשיר, אחר כך שרו מעל ראשי השניים.

קוצר ישנו ומוות שמו, מאל עליון כוחו יבוא, את החרמש ישחזז כעת, הלהב ישסף היטב.

"באמת, כמה שאני שמחה להיות שוב בפריינולדה, ריינהולד. שלשום, אתה יודע, היה נורא נחמד, נכון שהיה נורא נחמד." "רק קצר מדי, פרויליין. בטח היית עייפה, אני דפקתי אצלך בדלת, את לא פתחת לי." "האוויר גומר אותך, וגם הנסיעה וכל זה." "נו, וזה לא היה קצת נחמד גם כן?" "בטח, למה אתה מתכוונת?" "אני מתכוונת, כשמטיילים ככה. ועוד עם כזאת גברת נחמדה." "גברת נחמדה, בחייך. אני לא אומרת ארון נחמד." "זה שאת יוצאת אתי – כן, מה עם זה?" "טוב, אני חושב לעצמי, ממני אין הרבה מה לצפות. זה שאת יוצאת אתי, פרויליין, תאמיני לי, זה באמת משמח אותי." בחור זהב. "אז אין לך בכלל חברה?" "חברה, מה שהיום כבר קוראים חברה." "נו, באמת." "נו, טוב. יש כל מיני. את לא מכירה את זה, פרויליין. לך הרי יש חבר, סולידי כזה, והוא עושה בשבילך משהו. אבל בחורה, כזאת שרק רוצה לבלות, אחת כזאת אין לה לב." "סתם אין לך מזל." "את רואה, פרויליין, מזה התחיל כל העניין – נו, של החלפות הנשים. אבל על זה את הרי לא רוצה לשמוע." "אוף, תגיד כבר. איך זה הלך?" "את זה אני יכול לספר לך בדיוק, ואת גם תביני את זה עכשיו. אפשר להחזיק אשה יותר מכמה חודשים או כמה שבועות אם היא לא שווה כלום? מה? אולי היא אחת שמסתובבת ברחובות או שאולי היא לא שווה כלום, לא מבינה כלום, מתערבת בכל דבר או אפילו שותה?" "זה באמת מגעיל." "את רואה, מיצה, ככה זה היה אצלי. וזה מה שקורה. הרבה לכלוך, פסולת, גועל נפש. כאלה שמוצאים בפח הזבל. את היית רוצה להתחתן עם דבר כזה? אני, אפילו לא לשעה. טוב, אז מחזיקים קצת מעמד, אולי כמה שבועות, אחר כך זה פשוט לא הולך, אז היא מוכרחה ללכת, ואני שוב יושב לבד. זה לא יפה. אבל כאן יפה." "וקצת גיוון יש בזה גם כן?" "ריינהולד צוחק: "למה את מתכוונת, מיצה?" "נו טוב, הרי אתה רוצה גם אחרות?" "למה לא, סוף סוף כולנו בני אדם."

הם צוחקים, הם הולכים שלובי זרוע, האחד בספטמבר. העצים לא מפסיקים לשיר. מזמור דרשה ממושך.

לכל, לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים, לכל אחד שנתו, עת להיוולד ועת למות, עת לנטוע ועת לעקור נטוע, לכל, לכל זמן, עת לחנוק ועת לרפוא, עת לפרוץ ועת לבנות, עת לבקש ועת לאבד, לכל זמן, עת לשמור ועת לבזבז את הזמן, עת לקרוע ועת לתפור, עת לחשות ועת לדבר. לכל זמן. על כן ידעתי שאין טוב כי אם לשמוח. טוב כי אם לשמוח. לשמוח, בואו לשמוח. אין טוב תחת השמש כי אם לצחוק ולשמוח.

ריינהולד אוחו בידה של מיצה, הוא הולך לימינה, איזו זרוע חזקה יש לו. "את יודעת, מיצה, האמת היא שלא היה לי אומץ להזמין אותך, מאז הפעם היא, את כבר יודעת." ואנחנו כבר הולכים חצי שעה, לא מדברים הרבה. מסוכן ללכת הרבה זמן ולא לדבר. אבל מרגישים את הזרוע הימנית שלו.

איפה אני מושיב כבר את החתיכה המתוקה, משהו מיוחד, זאתי, או שאולי אני שומר אותה לאחר-כך, צריך לעשות חיים, אולי אני סוחב אותה אתי למלון ובלילה, כן בלילה, בצאת הכוכבים. "יש לך המון צלקות על היר, וגם כתובת קעקע יש לך, גם על החזה, נכון?" "נכון. את רוצה לראות?" "בשביל מה אתה צריך כתובת קעקע?" "תלוי איפה, פריליין." מיצה מצחקקת, מתנדנדת בזרועו: "אני יכולה לתאר לעצמי, גם לי היה אחד, עוד לפני פרנץ, מה שהוא צייר על עצמו, יותר טוב לא להגיד." "זה כואב, אבל זה יפה. את רוצה לראות, פריליין?" והוא מניח לזרועה, פורם במהירות את כפתורי החולצה וחושף את החזה, הנה. סדן, ומסביבו זר דפנה. "עכשיו תכסה את עצמך בחזרה, ריינהולד." "הנה, תסתכלי בו כמה שאת רוצה." הלהבה בתוכו, התאוה העיוורת, הוא לופת את ראשה, לוחץ אותו אל חזהו: "לנשק, את, לנשק, חייבת לנשק." היא לא מנשקת, ראשה נשאר לחוץ תחת ידיו: "תעזוב אותי." הוא עוזב אותה. "אל תקחי את זה ככה." אני הולכת מכאן. "איזו נבלה, אני כבר אתפוס אותך בגרון, איך שהמזרה מדברת אלי. הוא מכפתר את החולצה. אני עוד אתפוס אותה, היא עושה את עצמה, רק בלי לחץ, בעדינות, בחור. "לא עשיתי לך כלום, אני כבר מכפתר. ככה. נו, לא פעם ראשונה שאת רואה גבר."

מה אני בכלל עושה פה עם הטיפוס הזה, הרס לי את התסרוקת, הוא פשוט פרא אדם, אני מסתלקת. לכל זמן. לכל. לכל.

"אל תהיי כזאת, פריליין, זה היה סתם רגע כזה. שנייה אחת, את יודעת, יש בחיים של בן אדם רגעים כאלה." "זה לא אומר שאתה צריך לתפוס אותי ככה בראש." "לא לכעוס, מיצה." אני כבר אתפוס אותך במקום אחר. החום הפרוע

שוב עולה. אני עוד אתפוס אותה. "מיצה, נעשה שוב שלום?" "נו, אז תתנהג כמו שצריך." "מסכים." שלובי זרוע. הוא מחייך אליה, היא מחייכת אל העשב. "לא היה כל כך נורא, מה, מיצה? אנחנו רק נובחים, אנחנו לא נושכים." "אני שואלת את עצמי, בשביל מה יש לך שם סדן? יש כאלה שיש להם שם אשה, או לב או משהו כזה, אבל סדן." "נו, מה את חושבת, מיצה?" "כלום. אני לא יודעת." "זה סמל האצולה שלי." "סדן?" "כן. בשביל להשכיב עליו מישהו." הוא מגחך אליה. "אתה כזה חזיר. כבר יכולת לשים שמה מיטה וזהו." "לא. סדן יותר טוב. סדן יותר טוב." "אתה נפח?" "קצת גם נפח. אחד כמוני עושה הכל. אבל את זה עם הסדן את לא מבינה נכון, מיצה. אלי אסור להתקרב יותר מדי, פרויליין, אחרת תיכף נשרפים. אבל לא צריך לחשוב שאני ישר נושר, ואותך בטח שלא. אנחנו מטיילים פה כל כך נחמד, וגם הייתי רוצה לשבת קצת באיזה מחסה." "אתם כולכם כאלה, אצל פומס?" "זה תלוי, מיצה, אצלנו לא מלקקים דבש." "נו, ומה אתם עושים שם בכלל?" איך אני מכניס אותה לאיזה מחסה, אף אחד לא עובר פה. "אה, מיצה, את זה את צריכה לשאול את פרנץ שלך, הוא יודע הכל בדיוק כמוני." "אבל הוא לא מספר." "זה דווקא טוב. ערמומי הבחור. יותר טוב לא לספר." "אפילו לי." "מה את רוצה לדעת?" "מה שאתם עושים?" "ואני אקבל נשיקה?" "אם תספר לי."

אז עכשיו היא בזרועותיו. שתי זרועות יש לבחור. ואיך שהוא יודע ללחוץ. עת לכל חפץ, עת לטעת ואת לעקור נטוע, עת לבקש ועת לאבד. אין לי אוויר. הוא לא עוזב. כמה חם. עוזב כבר. אם הוא ימשיך ככה עוד כמה פעמים, אבוד לי. אוי, לא, הוא עוד צריך להגיד לי מה קורה עם פרנץ, מה פרנץ רוצה בעצם ומה קרה שם בכלל ומה הם חושבים. "עכשיו תעזוב אותי, ריינהולד." "בבקשה." והוא עוזב אותה, עומד, צונח לרגליה על האדמה, מנשק את הנעל שלה, הוא ממש משוגע, מנשק את הגרביים שלה, ממשיך למעלה, את השמלה, את ידיה, עת לכל חפץ, עד לצוואר. היא צוחקת, מנפנפת סביבה: "לך, לך ממני, בחייך, אתה ממש משוגע." איך שהוא מתלהט, צריך לשים אותו מתחת למקלחת. הוא מתנשם וגונח, הוא מנסה להתחפר בצווארה, מגמגם משהו, אבל אי אפשר להבין מה, עוזב מעצמו את צווארה, הוא כמו שור. זרועו מונחת על זרועה, הם הולכים, העצים שרים. "תראי, מיצה, יש כאן מחסה נחמד, ממש בנוי בשבילנו - תראי. מחסה לסוף שבוע. מישוהו בישראל כאן בפנים. אולי ננקה קצת. אחרת המכנסיים יתלכלכו." שאני אתיישב או לא. אולי ככה הוא ידבר יותר. "נו, מצדי. על מעיל היה לי יותר טוב." "חכי רגע, מיצה, אני מוריד את הז'קט." "נחמד מצדך." והם שוכבים להם במורד העשב, היא דוחפת ברגלה קופסת שימורים, היא

מסתובבת על הבטן, מניחה בלי חשש את זרועה על חזהו. הגענו. היא מחייכת אליו. כשהוא פותח את החולצה והסדן מופיע, היא לא מסבה את ראשה. "עכשיו תספר לי קצת, ריינהולד." הוא מושך אותה לחזהו, הגענו, יופי, הנה הבחורה, הכל בסדר, בחורה על רמה, סוג א', אותה אני אחזיק אצלי הרבה זמן, פרנץ יכול לצעוק כמה שהוא רוצה, לפני זה הוא לא מקבל אותה. וריינהולד מחליק למטה, ומושך את מיצה עליו, כורך את זרועותיו סביבה ונושק לפיה. הוא נצמד, בלי מחשבות, רק עונג, תאוה, פראות, ועכשיו כל תנועה מוכתבת מראש ושיעיו מישוהו לבוא ולעצור בו. אצלו משהו נשבר, נסדק, ואין שום סופה או מפולת אבנים שתעצור בו, זה פגז מעופף שנורה מתותח. את כל מה שעומד בדרכו הוא חודר, מסלק הצדה, והלאה, רוצה הלאה, הלאה.

"אבל לא כל כך חזק, ריינהולד." הוא גורם לי חולשה; אם אני לא לוקחת את עצמי בידים, הוא ישיג אותי. "מיצה." הוא ממצמץ אליה, אבל לא מרפה ממנה: "נו, מיצה." "נו, ריינהולד." "מה את כל כך מסתכלת עלי?" "שמע, זה לא יפה מצדך, מה שאתה עושה לי. כמה זמן אתה מכיר את פרנץ?" "פרנץ שלך?" "כן." "פרנץ שלך, הוא באמת עוד שלך?" "אז של מי?" "נו, אז מי אני?" "מה זאת אומרת?" היא רוצה להסתיר את ראשה בחזהו, אבל הוא דוחף את ראשה למעלה: "אז מי אני?" היא משליכה את עצמה עליו, לוחצת על פיו, הוא שוב מתלהט, גם אותו אני קצת מחבבת, איך הוא מתמתח, מתלהט. שום זרנוקי מים, שום צינורות ענק של מכבי אש לא יכולים לכבות את זה, הלהבה פורצת מהבית, מתפשטת מבפנים. "טוב, עכשיו תעזוב אותי שוב." "מה את רוצה, ילדה?" "כלום. להיות איתך." "נו, את רואה. אז גם אני שלך, נכון? רבת עם פרנץ?" "לא." "את רבת איתו, מיצה?" "לא, אבל ספר לי עליו משהו, אתה מכיר אותו מזמן." "אני לא יכול לספר לך כלום עליו." "אוף." "אני לא מספר כלום, מיצה." הוא לופת אותה, מפיל אותה לצדו, היא נאבקת בו: "לא, אני לא רוצה." "אל תהיי עקשנית, ילדה." "אני רוצה לקום, נורא מתלכלכים כאן." "ואם אני בכל זאת אספר לך משהו?" "כן, זה טוב." "מה אני מקבל אז, מיצה?" "מה שאתה רוצה." "הכל?" "נו - עוד נראה." "הכל?" פניהם צמודים זה לזה, מלוהטים; היא לא אומרת כלום, אני בעצמי לא יודעת מה לעשות, משהו מבזיק בו, מרוקן ממחשבות, אין יותר מחשבות, אובדן הכרה.

הוא מזדקף, לרחוץ את הפנים, פוי, היער, כן, מתלכלכים פה. "אני אספר לך משהו על פרנץ שלך. אני מכיר אותו מזמן. תשמעי, הוא באמת טיפוס מוזר. מהמסבאה אני מכיר אותו, ההיא בפּרַנְצֶלאָר־אָלֶה. מהחורף שעבר. הוא היה מוכר עיתונים ואז הוא הכיר שם מישוהו, כן, את מְק. שם הכרתי אותו. וישכנו

שם ביחד, ועל הבחורות כבר סיפרתי לך. "אז זה נכון?" "אלא מה. אבל הוא הרי טמבל, הביברקופף הזה, הטמבלקופף, הוא לא יכול להתפאר בזה, זה בא ממני, מה את חושבת, שהוא זה שסידר לי את הנקבות? אוי אלוהים, הנקבות שלו. לא, אם זה היה תלוי בו, היינו הולכים לחיל הישועה, כדי שאני אתקן את דרכי." "אבל אתה לא מתקן את דרכיך, ריינהולד." "לא, את רואה. אתי זה אבוד. בי צריך להשתמש כמו שאני. זה בטוח כמו ביטוח, ואין מה לשנות פה. אבל אצלו, מיצה, אצלו אפשר לשנות. הסרסור הזה שלך, מיצה, ואת דווקא חתיכה נחמדה. תגידי, ילדה, איך הגרלת טיפוס כזה, עם זרוע אחת, כזאת ילדה נחמדה, הרי את יכולה לקבל עשרה על כל אצבע? "נו, תפסיק לקשקש כבר." "נו, טוב, האהבה עיוורת בשתי העיניים, אבל דבר כזה! את יודעת מה הוא מחפש אצלנו עכשיו, הסרסור שלך? עכשיו הוא רוצה לשחק אצלנו ראש גדול. ודווקא אצלנו קודם הוא רצה לשלוח אותי לספסל החוזרים בתשובה, חיל הישועה, זה לא הלך לו. ועכשיו." "לא. לא יפה להשמיץ אותו ככה. את זה אני לא יכולה לשמוע." "פוצי-מוצי, בטח, זה עוד פרנץ האהוב שלך, פרנצל המתוק שלך, מה?" "הוא לא עשה לך כלום, ריינהולד."

לכל זמן, לכל, לכל. איזה טיפוס נורא, שיעזוב אותי כבר, לא רוצה יותר לשמוע ממנו, שלא יספר לי כלום. "לא הוא לא עשה לנו כלום, גם לא יילך לו כל כך מהר, מיצה. מספר חזק מצאת לך, מיצה. הוא סיפר לך פעם משהו על הזרוע שלו? מה? הרי את הארוסה שלו, או לפחות היית! בואי הנה, מיצקה, אוצר מתוק שלי, אל תעשי את עצמך." מה אני עושה עכשיו, אני לא רוצה אותו. עת לטעת, ועת לעקור, עת לתפור ועת לקרוע, עת לבכות ועת לרקוד, עת לספור ועת לצחוק. "די כבר, מיצה, מה את צריכה את הנאד נפוח הזה. את המותק שלי. אל תעמידי פנים, רק בגלל שאת אתו, זה עוד לא עושה אותך רוזנת. תשמחי שנפטרת ממנו." "תשמח אתה, למה אני צריכה לשמוח." "ועכשיו הוא יכול ליילל, עכשיו אין לו יותר מיצה." "נו, עכשיו מספיק, ואל תלחץ אותי ככה, בנאדם, אני לא מברזל." "לא, מבשר, מבשר יפה כזה, מיצה, תני לי כבר את הפה החמוד שלך." מה קורה לך, בנאדם, תפסיק ללחוץ אותי. ואל תעשה לך שום אשליה. ממתי אני מיצה שלך?"

החוצה. השארתי את הכובע בפנים. הוא ירכיץ לי, אני רצה. וכבר - הוא עוד לא קם מהמחסה - היא צועקת, צועקת 'פרנץ' ורצה. וכבר הוא קם ורץ אחריה ומשיג אותה בפסיעה אחת, הוא בחולצה בלבד. הם נתקלים בעץ, שוכבים. היא בועטת, הוא עליה, סותם לה את הפה: "את צועקת, נבלה, את שוב צועקת, למה את צועקת, אני עושה לך משהו, את שותקת או לא? הוא לא ריסק לך את כל

העצמות בפעם ההיא. תיזהרי, אצלי זה אחרת." הוא מסלק את היד מפיה. "אני לא צועקת." "יופי, ככה טוב. ועכשיו את קמה וחוזרת יפה לשם ולוקחת את הכובע שלך. אני לא משתמש בכוח עם נשים. בחיים שלי לא עשיתי את זה. אבל לא כדאי להרגיז אותי. עכשיו לכי." הוא הולך אחריה.

"אין לך מה לעשות רושם עם פרנץ שלך, אפילו שאת הזונה שלו." "אני הולכת מכאן." "מה זאת אומרת הולכת, נפלת על הראש, את לא יודעת עם מי את מדברת, ככה את יכולה לדבר עם הנאד נפוח שלך." "אני - אני לא יודעת מה לעשות." "ללכת למחסה ולהיות ילדה טובה."

כשרוצים לשחוט עגל, קושרים לו חבל לצוואר, הולכים איתו לספסל. ואז מרימים את העגל, מניחים אותו על הספסל וכופתים אותו היטב.

הם צועדים למחסה. הוא אומר: "תשכבי." "אני?" "רק תעיזי לצעוק! ילדה, את מוצאת חן בעיני, אחרת לא הייתי בא לפה, אני אומר לך: אפילו שאת הזונה שלו, את עוד לא רוזנת. אל תעשי עניינים אתי, את שומעת. זה עוד לא הצליח לאף אחד. ולא חשוב אם זה גבר או אשה או ילד, בדברים האלה אני רגיש. את יכולה ללכת לשאול את הסרסור שלך. הוא כבר יספר לך. אם הוא לא יתבייש, זה. אבל גם ממני את יכולה לשמוע. לך אני יכול לספר, כדי שתדעי מי הוא. ואיזה צרות את מחפשת כשאת מתחילה אתי. גם הוא רצה פעם, מה שמסתובב לו כאן למעלה בדלעת שלו. אולי אפילו להלשין עלינו. פעם הוא עמד שומר, כשאנחנו ביצענו איזה עבודה. ופתאום הוא אומר שהוא לא משתתף, הוא בן אדם הגון. אין לו חורים בגרביים, לזה. אז אני אומר לו, אתה מוכרח להשתתף. ואז הוא מוכרח לבוא איתנו למכונת, ואני עוד לא יודע מה לעשות עם הבחור, תמיד היה לו פה גדול, אבל רגע אחד, מאחורינו מגיעה מכונת גדולה, ואני חושב לעצמי, עכשיו נראה אותך, חביבי, אתה עם הטמטום שלך להיות הגון. והחוצה מהמכונת. עכשיו את יודעת איפה הזרוע שלו."

ידי קרח, רגלי קרח, זה היה הוא. "עכשיו את שוכבת כאן ומתנהגת יפה, כמו שצריך." זה רוצח. "כלב רשע שכמוך, מנוול שכמוך." הוא זורח: "את רואה. עכשיו תצעקי כמה שאת רוצה." עכשיו את תעשי מה שאומרים לך. היא צורחת, היא בוכה: "כלב שכמוך, רצית לרצוח אותי, עשית אותו אומלל ועכשיו אתה רוצה גם אותי, חזיר שכמוך." "כן, זה מה שאני רוצה." "חזיר שכמוך. אני יורקת עליך." הוא חוסם את פיה: "נראה אותך." היא כחולה, מושכת בידו: "רוצח, הצילי, פרנץ, פרנץ, בוא."

עת! עת! עת לכל חפץ. עת לחנוק ועת לרפוא. עת לפרוץ ועת לכנות, עת

לקרוע ועת לתפור, עת לכל. היא מתפתלת, מנסה לחמוק ממנו. הם נאבקים במחסה. הצילו, פרנץ.

את העניין הזה צריך לסיים, נעשה קצת נחת לפרנץ שלך, יספיק לו לכל השבוע. "אני רוצה ללכת." "היא רוצה ללכת. היא לא היחידה שרצתה ללכת." הוא כורע מעל גבה, ידיו סביב צווארה, האגודלים בעורף, הגוף שלה מתכווץ, מתכווץ. עת, עת להיוולד ועת למות, עת להיוולד ועת למות. לכל.

רוצח את אומרת, ואותי את עוד מפתה לבוא לפה, ואת אולי חושבת שתמשכי אותי באף, ממזרה, אז את לא מכירה את ריינהולד.

כוח, כוח, קוצר ישנו ומוות שמו, מאל עליון כוחו יבוא. עזוב אותי. היא עוד מתפתלת, היא מפרפרת, היא בועטת לכל הכיוונים. את הילדה הזאת נרדים יפה, אז יוכלו הכלבים לבוא ולאכול את מה שיישאר ממך.

הגוף שלה מתכווץ, מתכווץ הגוף שלה, הגוף של מיצה. רוצח היא אומרת, זה ילמד אותה, זה בטח בא ממנו, מפרנץ המתוק שלך.

אז חובטים באלה בעורף הבהמה ופותחים את שני עורקי הצוואר בעזרת סכין. את הדם אוספים בגיגיות מתכת.

השעה שמונה, היער חשוך למדי. העצים מתנדנדים, מתנדודים. היתה עבודה קשה. היא עוד אומרת משהו? הפסיקה לצפצף, הזנזונת. זה מה שיוצא לך כשאתה יוצא לטייל עם נבלה כזאת.

לכסות בזרדים, לקשור ממחטה על העץ הקרוב, כדי למצוא שוב בקלות את המקום, איתה גמרתי, איפה קרל, צריך להביא אותו הנה. אחרי שעה ארוכה חוזר עם קרל, איזה רכיכה הבחור הזה, רועד כולו, קיבל רגליים קרות, ועם טירון כזה צריך לעבוד. חשוך לגמרי, הם מחפשים בעזרת פנסי כיס, הנה הממחטה. הם הביאו אתים מהמכונית. קוברים את הגופה, חול למעלה, זרדים למעלה, רק לא להשאיר טביעות רגליים, בנאדם, כל הזמן לטשטש, תעמוד זקוף, קרל, אתה מתנהג כאילו שעכשיו תורך.

"אז הנה לך הדרכון שלי, דרכון טוב, קרל, והנה לך כסף, ואתה מתנדף עד שהאוויר יהיה נקי. כסף תקבל, אל דאגה. הכתובת כרגיל אצל פומס. אני נוסע חזרה. אותי אף אחד לא ראה, ולך לא יכולים לעשות כלום, יש לך אליבי. זהו זה, קדימה."

העצים מתנדנדים, מתנדודים. לכל, לכל.

מגרמנית ניצה בן-ארי